

عنوان مقاله:

شعر مدرن و تفکر علمی

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 1، شماره 4 (سال: 1377)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:

منوچهر حقیقی - هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

تردیدی نیست که به دلیل شرایط اجتماعی و تفکرات هر دوره، شعر آن دوره از ویژگیهای خاصی برخوردار است و شعر قرن بیستم هم از این قاعده مستثنی نیست. تی. اس. الیوت در این باره می گوید «به علت پیچیدگی تمدن مدرن، شعر مدرن هم باید پیچیده باشد.» شاید عمده ترین دلیل این پیچیدگی تاثیر روزافزون تفکر علمی بر اذهان عمومی باشد چرا که در قرن بیستم تنها دانشمندان نیستند که از بینش علمی برخوردارند بلکه شعرا و نویسندگان و حتی مردم عادی نیز روش زندگی و تفکرات خویش را بر آن اساس بنا نهاده اند. البته نفوذ این نوع تفکر به حریم ادبیات چندان هم بی سابقه نیست زیرا که از قرن نوزدهم با پیدایش مکتب های رئالیسم و ناتورالیسم چنین پدیده ای در ساحت رمان به چشم می خورد. نویسندگانی چون امیل زولا و گوستاو فلوبر فرانسوی که از پرو پاقرص ترین حامیان کاربرد روش علمی در رمان نویسی بودند، برای نگارش داستانهایشان از همین روش استفاده می کردند. زولا یک رمان نویس را به مثابه جرتحی می دانست که بر روی شخصیت های داستان خود جراحی می کند. به نظر فلوبر «هر چه هنر بیشتر پیشرفت کند، بیشتر علمی می شود همان گونه که علم نیز هنرمندانه می شود.» تنها چند دهه بعد از فلوبر، یعنی در سال ۱۹۳۹، پل والری، یکی دیگر از شاعران فرانسوی، جملاتی مشابه نظریه زولا را طی یک سخنرانی خود در دانشگاه آکسفورد آکسفورد بر زبان آورده گفت. «بیش از بررسی هر موضوع، نگاهی دقیق به زبان آن می اندازم معمولا این کار را مانند جراحی انجام می دهم که ابتدا دستهای خود را استریلize و موضع عمل را میکروب زدائی می کند.» والری اضافه می کند. «از این که واژه ها و قالب های سخن را به دستها و ابزار یک جراح شبیه می کنم مرا خواهید بخشید.» البته مقایسه یک نویسنده یا شاعر با جراح و دانشمند در همین مثالها خلاصه نمی شود چرا که تقریبا هم زمان با پل والری، ازرا پاوند و مارین مورا نیز از جمله شعرائی بود که وظیفه شاعر و دانشمند را مشابه یکدیگر می پنداشتند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1393423>

